

Összefoglaló a Győri Ítéltábla és a Fővárosi Törvényszék összbírói értekezlete kérdései kapcsán

Az Országos Bírói Tanács a 2018. február hó 22. napján megtartott ülésén napirendre vette és megtárgyalta a 2018.OBT.XI.11/20. és 2018.OBT.XI.11/32. számú előterjesztést, majd a 22/2018. (II. 22.) OBT határozattal a 60/2012. (IX. 17.) OBT határozat (továbbiakban az Országos Bírói Tanács Szervezeti és működési szabályzata) 25.§-a alapján szakbizottságot hozott létre, a létesítő határozatban meghatározta a szakbizottság tevékenységének célját, feladatát, a megbízatás időtartamát, az elnökét és tagjait. (20/2018. és 21/2018.(II. 22.) OBT határozatban írt feladatokra)

A bizottság tagjai: dr. Fatalin Judit (elnök), dr. Rochlitz Zoltán, dr. Matusik Tamás, dr. Léhmann Zoltán és dr. Szabó Sándor.

A bizottság **feladatát** képezte a **Fővárosi Törvényszék és a Győri Ítéltábla összbírói értekezlete** által az OBT számára feltett kérdésekre történő **válaszadás, javaslatának** az OBT részére történő **összeállítása** a kért vizsgálat lefolytatását követően.

A bizottság kiemeli, hogy a **vizsgálat célja** kizárólagosan a Fővárosi Törvényszék és a Győri Ítéltábla összbírói értekezletei által **feltett kérdésekre** történő válaszadás.

Tevékenysége **nem terjed ki a Bszi. 103. § (3) bekezdés f.) pontjában írt**, az OBT általános központi igazgatás területén végzett feladatára, miszerint évente közzéteszi véleményét az OBH, valamint a Kúria elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatáról.

A.

I.

A Győri Ítéltábla összbírói értekezlete 3 kérdésben kérte az OBT állásfoglalását:

1. Megfelel-e a Bszi. 132. § (4) bekezdésének, valamint a 6/2015.(XI. 30.) OBH utasítással elfogadott, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzat 19. § (7) bekezdésében írtaknak az OBH elnöke által a bírósági vezetők kinevezésénél számos esetben – többek között a Győri Ítéltábla 3 bírósági vezetői álláshelyre kiírt pályázata kapcsán is – alkalmazott gyakorlat, hogy **a pályázatot eredménytelenné nyilvánító döntését egyik véleményező szerv felé sem indokolja meg írásban?**
2. Megfelel-e a Bjt. 17. Kirendelés című pontjában támasztott követelménynek az OBH elnökének azon gyakorlata, hogy egy törvényszéki bírót egy ítéltáblára ténylegesen nem az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítására, vagy

szakmai fejlődésének érdekében, hanem **szakmai vezetői feladatok ellátása céljából ilyen tartalmú megbízással rendel ki?**

3. Megfelel-e a Bszi. 133. § (1) bekezdésében írt követelménynek az OBH elnöke azon gyakorlata, hogy a **vezetői pályázat második eredménytelenné nyilvánítása esetén** a bírósági vezető megbízásáról nem a lehető legrövidebb időn belül, hanem jóval később – a Győri Ítéltábla esetében **több hónappal később – intézkedik, s az egyéves megbízási időtartamot e megbízás kezdetétől számítja.**

A Győri Ítéltábla összbírói értekezlete a 2016-2017 évek vizsgálatát indítványozta.

Az OBT a 2018. február hó 22. napján megtartott ülésén a **Győri Ítéltábla összbírói értekezlete kérdései** kapcsán a **következő álláspontot** alakította ki:

- 1.) **kérdés:** Arra tekintettel, hogy **2016. év** tekintetében az OBH elnökének tevékenységét az **Országos Bírói Tanács már véleményezte**, a vizsgálat kizárólag a **2017. január hó 1. napja után elbírált pályázatokra vonatkozhat.**
- 2.) és 3.) **kérdés:** A tanács úgy határozott, hogy e két kérdést illetően a **szakbizottságra bízza a vizsgált időszak meghatározását.**

A **szakbizottság** a Győri ítéltábla összbírói értekezlete 2. és 3. kérdése tekintetében nem látta **törvényi akadályát a 2 évre (2016-2017) vonatkozó adatbeszerzésnek**, hiszen a vizsgálat e részben végső soron jogkérdés megválaszolását célozza, mely az OBH elnökének gyakorlatát tükröző **adatok nélkül nem lehetséges.**

II.

A **Fővárosi Törvényszék összbírói értekezlete** azt kérte, hogy az OBT tűzze napirendre és vizsgálja meg az **OBH elnökének a bírói és bírósági vezetők pályázatának eredménytelenné nyilvánítása körében folytatott eddigi gyakorlatát.**

Az ülésen az OBT állást foglalt abban a kérdésben, hogy a **Fővárosi Törvényszék összbírói értekezlete által feltett kérdés** alapján törvényesen **mely időszak vizsgálható**, mert az összbírói értekezlet a **2012. január hó 1. napjától folytatott gyakorlat vizsgálatát kérte.**

Arra tekintettel, hogy a **2012-2016 éves időszak** OBH elnöki tevékenységét az **Országos Bírói Tanács már véleményezte**, az OBT az ülésen azt az álláspontot alakította ki, hogy a vizsgálat kizárólag a **2017. január hó 1. napja után elbíralt pályázatokra vonatkozhat, záró időpontja pedig a törvényszék összbírói értekezlete kérdése előterjesztésének időpontjához igazodik.**

A szakbizottság fent írtakra tekintettel a **2017. január hó 1. napjától 2018. február hó 5. napjáig** terjedő időszakban elbírált, eredménytelenné nyilvánított bírói és bírósági vezetői pályázatok elbírálási gyakorlatát, az eredménytelenségre vezető okokat és a döntések indokolását elemezte.

Célzottan vizsgálta a bírósági igazgatásban a törvényesség, a kiszámíthatóság és a szakmaiság érvényre jutását, különös figyelemmel a 13/2013.(VI. 17.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelmény teljesülésére.

B.

A szakbizottság az alábbi kérdésekben kérte az OBH elnökétől a válaszadást:

- **2017. január hó 1. napja és 2018. február hó 5. napja között** mely bírósági vezetői és bírói pályázatokat nyilvánított eredménytelennek?
- Az eredménytelenné nyilvánításoknak **mi volt a konkrét indoka?**
- Tájékoztatást kért a **kollégium és összbírói értekezlet szavazásának eredményéről**, illetve
- **bírói pályázatok** esetében az eredménytelenné nyilvánított pályázattal érintett **bírák** bírói tanács által felállított **rangsorban betöltött helyéről**,
- **pontszámáról**, illetve arról is, hogy
- **indítványozta-e** az adott bíróság **vezetője**, hogy az OBH elnöke a rangsor **2. vagy 3. helyén álló pályázóval** töltsse az álláshelyet,
- az OBH elnöke ezzel egyetértett-e, előterjesztést tett-e az **OBT** irányába egyetértési **jog gyakorlása** céljából.
- Amennyiben az **eredménytelenné nyilvánítás bírói** pályázatok esetében a 2011. évi CLXII. tv. (továbbiakban **Bjt.**) **20. § 20. § b.) pont bb), bc), bd) és be) pontja alapján** történt
  - a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban résztvevők **milyen eljárási szabálysértést** követtek el,
  - a bírói tanács a 15. § (2) és (2a) bekezdésében foglalt **indokolási kötelezettségét** milyen mulasztásával vagy rövid indokolásával szegte meg,
  - a pályázat kiírását követően mely
    - **munkaszervezést,**
    - **munkaterhelést** vagy
    - **költségvetést érintő változás** következett be,
 amelyek igazgatási szempontból utóbb **indokolatlanná tették az álláshely betöltését.**

Amennyiben **ezen okokra** hivatkozott:

- az eredménytelenné nyilvánítást követően az adott bíróságra a bírói vagy vezetői álláshelyre **mikor írt ki új pályázatot**,
- más **bírói álláshelyre azonos ügyszakban** írt-e ki pályázatot,
- esetlegesen sor került-e a be nem töltött álláshelyre **bíró kirendelésére**,
- ha igen,
  - milyen **időtartamra**,
  - **honnan** és
  - milyen **indokkal** került sor,
- bekövetkezett-e valamilyen **változás** az adott bíróságon betölthető bírói álláshelyeket illetően,
- esetlegesen a pályázat kiírását követően merült-e fel olyan **körülmény**, amelynek eredményeként az álláshelyet a törvény alapján **pályázat kiírása nélkül** (8. §) volt szükséges betölteni.
- A 2016-2017. években eredménytelenné nyilvánított **bírósági vezetői pályázatok** esetében az OBH elnöke **írásban indokolta-e** döntését a véleményező szervek (szakmai kollégium, összbírói értekezlet) irányába.
- 2016-2017 években milyen **vezetők kirendeléséről** határozott, ezeknek mi volt az **indoka**.
- Törvényszéki bírót **kirendelt-e** ítélőtáblai szintre **vezetői feladattal** történő megbízással, ha igen, milyen **időtartamra**?
- A **vizsgált időszakban** (2016-2017)
  - mely bíróságokat érintően mely vezetői pályázatok esetében fordult elő **második eredménytelenné** nyilvánítás,
  - ezen esetekben az OBH elnöke **mikor bízott meg vezetőt**,
  - előfordult-e, hogy **más bírósági szintről** bízott meg vezetőt,
  - a megbízás **meddig** tartott,
  - mikor írt ki **új pályázatot**,
  - a vezetői pozíciót mikor töltötték be pályázat útján.

A szakbizottság tagjai a vizsgált időszakra eső elnöki iratokat személyesen tanulmányozták az OBH-ban 2018. április hó 11. napján megtörtént, melyről dr. Matusik Tamás a tagok által észrevételezett és jóváhagyott jelentést készített. Azt a bizottság mellékletként csatolja az OBH válasziratában foglaltakkal kiegészítve.

C.

A bírói és a bírósági vezetői pályázatok eredménytelenné nyilvánításának jogszabályi háttere

1. JOGFORRÁSOK

- Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban Alaptörvény)
- 13/2013. (VI. 17.) AB határozat (a továbbiakban AB határozat)

- 2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról (a továbbiakban Bszi.) és annak miniszteri indokolása (a továbbiakban a Bszi. indokolása)
- 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról (a továbbiakban Bjt.)
- 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról (a továbbiakban Jat.)
- az Országos Bírósági Hivatal elnökének 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítása a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról (a továbbiakban igazgatási szabályzat)
- az Országos Bírósági Hivatal elnökének 10/2016. (X. 26.) OBH utasítása az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kiadott szabályozókról (a továbbiakban szabályozókról szóló szabályzat)

A Bszi-nek és a Bjt-nek kommentárja nem született, valamint a vizsgálat tárgyához kapcsolódóan közzétett bírósági határozat nem volt fellelhető.

A PÁLYÁZATI ELJÁRÁS MENETE

2. A BÍRÓI PÁLYÁZATI ELJÁRÁS

2.1. Általános szempontok

A kiválasztás során garantálni kell, hogy a bírói álláshelyet nyilvános és valamennyi – a jogszabályi, valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő – pályázó számára **egyenlő esélyt biztosító**, e törvényben **szabályozott pályázati eljárás** eredményeként a legalkalmasabb jelölt nyerje el [Bjt. 7. § (2) bekezdés].

A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a bírói kinevezéshez szükséges valamennyi **feltételt**. Jogszabályban nem szereplő pályázati feltétel a munkakörhöz szükséges speciális szakismeret esetén, ahhoz kapcsolódóan írható elő, erről a pályázókat a pályázati felhívásban külön tájékoztatni kell [Bjt. 10. § (1)-(2) bekezdés].

2.2. A pályázat kiírása

Az OBH elnöke a személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében **kiírja a bírói álláspályázatokat, javaslatot** tesz a köztársasági elnöknek a bírák **kinevezésére** és felmentésére, **dönt** a bíró **áthelyezéséről**, **kinevezi** és felmenti a törvényben meghatározott **bírósági vezetőket** [Bszi. 76. § (5) bekezdés a), b), g) és m) pont].

A bírói álláshelyre – fő szabály szerint¹ – pályázatot kell kiírni [Bjt. 7. § (1) bekezdés]. A pályázat kiírására az OBH elnöke jogosult [Bjt. 9. § (1) bekezdés].

---

¹ A Bjt. 8. §-a szabályozza azokat az esetköröket, amikor nem szükséges pályázat kiírása.

A **bíróság elnöke** a bíró felmentése esetén a felmentés kezdeményezésével egyidejűleg, a bírói szolgálati viszony egyéb okból történő megszűnése esetén a bírói szolgálati viszony megszűnéséhez vezető okról való tudomásszerzéstől számított **8 munkanapon belül értesíti az OBH elnökét** az álláshely megüresedéséről [Bjt. 9. § (2) bekezdés]. A Kúria, az ítélőtábla, a törvényszék elnöke a bírói álláshely megüresedéséről történő **értesítéssel egyidejűleg előterjesztést tesz az OBH elnöke felé az álláshely pályázati kiírására** [igazgatási szabályzat 81. § (1) bekezdés]. Az OBH elnöke a bírói szolgálati viszony megszűnéséről való tudomásszerzést követő **15 napon belül tájékoztatja** a bíróság elnökét, hogy a megüresedő bírói álláshelyre **pályázatot ír ki, vagy a pályázatot nem írja ki, az álláshelyet másik bírósághoz csoportosítja át**, a megüresedő álláshely betöltésére irányuló pályázat kiírásáról legkésőbb a tudomásszerzést követő **6 hónapon belül dönt**, vagy az álláshelyet a törvény alapján pályázat kiírása nélkül tölti be [Bjt. 9. § (3) bekezdés].

Amennyiben az OBH elnöke a pályázat kiírása felől dönt, a pályázat a bíróságok hivatalos lapjában és a központi internetes honlapon **közzétételre** kerül [igazgatási szabályzat 81. § (5) bekezdés].

2.3. A pályázati eljárás menete

- A pályázatot az adott bíróság **elnökéhez** kell benyújtani, aki a pályázót **meghallgathatja** [Bjt. 11. § (1)-(2) bekezdés].
- A pályázati határidő leteltét követő **15 napon belül a bíróság bírói tanácsa** a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat a pontszámoknak megfelelően **rangsorolja** [Bjt. 14. §]. A pályázati rangsor kialakításánál kizárólagosan figyelembe vehető szempontokat a Bjt. 14. § (4) bekezdése tartalmazza, a szempontokhoz rendelhető pontszámokat pedig az igazságügyért felelős miniszter rendeletben² határozza meg [Bjt. 14. § (5) bekezdés]. A **bírói tanács** a pontszámok alapján kialakult sorrendtől **nem térhet el**, holtverseny nem lehetséges a pályázók között [Bjt. 15. § (1)-(2) bekezdés]. Ha a bírói tanács által a meghallgatás során adott pontszámokra figyelemmel módosul a pályázók objektív pontjai alapján kialakult pályázati rangsor első három helyén álló pályázó személye, a bírói tanácsnak **írásban kell megindokolnia** a meghallgatás során a pályázóknak adott pontokat. [Bjt. 15. § (2a) bekezdés].
- A bírói tanács a pályázók rangsorát és a pályázatokat, továbbá – a Bjt. (2) és (2a) bekezdésben foglalt, fent kifejtett esetekben – az írásbeli, indokolt határozatát haladéktalanul **továbbítja** a törvényszék, az ítélőtábla vagy a Kúria **elnökéhez** [Bjt. 15. § (3) bekezdés].
- Ha a törvényszék, vagy az ítélőtábla elnöke **egyetért** azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltsse be az álláshelyet, a rangsort és a pályázatokat **8 munkanapon belül továbbítja az OBH elnökének**; ha a sorrendtől a második vagy harmadik helyen álló pályázó javára **el kíván térni**, ezt **írásbeli**

---

² A bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet határozza meg a pontszámokat.

indokolással teheti meg, amelyet ebben az esetben a rangsorral és a pályázatokkal együtt szintén meg kell küldenie az OBH elnökének [Bjt. 16. §].

2.4. A pályázat elbírálása

A pályázatot az **OBH elnöke bírálja el** [Bjt. 17. §]. Az ítéletábla, a törvényszék elnökének az előterjesztését követően a döntésétől függően **intézkedik** a bírói **kinevezés** előterjesztése vagy a bíró **áthelyezése** iránt, vagy **eredménytelenné** nyilvánítja a pályázatot, vagy a Bjt. 18. § (4) és (5) bekezdése alapján – az alább kifejtettek szerint – **előterjesztést** tesz az **OBT felé** [igazgatási szabályzat 85. §].

Ha **egyetért** azzal, hogy az **első helyen** rangsorolt pályázó töltsen be az álláshelyet, akkor a nyertes pályázónak, ha **nem bíró**, a bíróvá történő **kinevezéséről 8 munkanapon belül intézkedni kell** (felterjesztés a köztársasági elnökhöz), ha pedig **bíró**, akkor **8 munkanapon belül a megpályázott helyre át kell helyezni** [Bjt. 18. § (1)-(2) bekezdés].

Eltérhet a bíró tanács által felállított rangsortól a második vagy harmadik helyen álló pályázó javára az elbírálás során, de ekkor az eltérésre irányuló, **indokolt javaslatot és a pályázatokat** meg kell küldeni az **OBT-nek** az egyetértés beszerzése céljából. Az **OBT 15 napon belül határoz** [Bjt. 18. § (3)-(4) bekezdés].

Ha az **OBT** az eltérési javaslattal **egyetért**, az OBH elnöke, ha a pályázó nem bíró, a köztársasági elnökhöz 8 munkanapon belül **kinevezésre** felterjeszti, illetve ha a pályázó bíró, 8 munkanapon belül **áthelyezi** [Bjt. 18. § (4)-(5) bekezdés].

Ha az **OBT nem ért egyet** az eltérési javaslattal, akkor az OBH elnökének

- vagy az **első helyen rangsorolt pályázó** javára kell döntenie, vagy
- **új javaslatot** tehet az OBT-nek, vagy
- **eredménytelenné** nyilváníthatja a pályázatot [Bjt. 18. § (4)-(5) bekezdés].

Az OBT a **3/2013.(I. 21.) OBT határozatában meghatározta** azokat az **elveket**, amelyeket az **elbírálóknak** figyelembe kell venniük, amikor az álláshelyet a második vagy harmadik helyen álló pályázóval kívánják betölteni, és az OBT egyetértési jogot gyakorol az ilyen betöltések esetében (Bszi. 103. § (3) bekezdés b)-c) pontok).

A Bjt. e §-hoz fűzött indokolása szerint a törvény a már meglévő **ellenőrzési jogosítványok** mellé továbbiakat biztosít az OBT számára. Az OBH elnöke bizonyos jogosítványait csak az OBT által meghatározott elvek mentén gyakorolhatja. Ez érvényesül abban az esetben, ha az OBH elnöke a bírói pályázati eljárás során a bírói tanács által felállított **rangsortól el kíván térni**. A törvény az **OBT számára a döntéshozatalt megelőző egyetértési jogot** biztosít mind a bírósági vezetői kinevezések, mind a bírói álláspályázatok elbírálása során arra az esetre, **ha az OBH elnöke a véleményező bírói testület által nem támogatott pályázót kívánna kinevezni, illetve a bírói testület által felállított rangsortól el kívánna térni**.

Az OBH elnöke csak az **OBT egyetértése esetén** terjeszthet fel kinevezésre a rangsor első helyén álló pályázótól eltérő pályázót, illetve bírálhatja el a pályázatot a rangsor első helyén álló pályázótól eltérő pályázó áthelyezésével.

2.5. Az eredménytelen pályázat

A Bjt. 20. § (1) bekezdése nevesíti az **eredménytelen a pályázat eseteit** az alábbiak szerint:

a) egyetlen pályázat sem érkezik vagy a bíróság elnöke a 13. §-ban foglaltak szerint az elkésett, illetve a hiányosan benyújtott pályázatot a hiánypótlás elmaradása miatt elutasította, vagy

b) a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, mert

ba) a pályázó kinevezésével a 41. § szerinti összeférhetetlenség jönne létre,

bb) a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban résztvevők eljárási szabálysértést követtek el,

bc) a bírói tanács a 15. § (2) és (2a) bekezdésében foglalt, a pályázók közötti rangsor felállításával kapcsolatos indokolási kötelezettségének nem kellő mértékben tett eleget,

bd) a pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változások igazgatási szempontból indokolatlanná teszik az álláshely betöltését,

be) a pályázat kiírását követően olyan körülmény merült fel, amelynek eredményeként az álláshelyet a törvény alapján pályázat kiírása nélkül (8. §) szükséges betölteni.

Új pályázatot kell kiírni az (1) bekezdés *a)* pontjában és *b)* pont *ba)*-*bc)* alpontjában megjelölt érvénytelenségi okok esetén.

Az OBH elnökének a 3.4. pontban írtak szerint a Bjt. 18. § (3)-(5) bekezdései alapján **lehetősége** van a pályázat **eredménytelenné nyilvánítására**, ha nem a bírói tanács által felállított rangsorban első helyen szereplő pályázó, hanem a második vagy harmadik helyen szereplő pályázó kinevezése, illetve áthelyezése iránt kíván intézkedni, de erre tett írásbeli javaslatával az **OBT nem ért egyet**.

Az eredménytelenné nyilvánítás ezen esete **nincs összhangban** a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pontjával, amely **taxatív módon sorolja fel** azokat az indokokat, amelyek a pályázat **eredménytelenségének** indokául szolgálhatnak. A Bjt. 18. § (3)-(5) bekezdései alapján ugyanis **előállhat** olyan helyzet, hogy a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pontjában írt esetek **nem állnak fenn, az OBH elnökének mégis lehetősége van a pályázat eredménytelenné nyilvánítására**.

A Bjt. 18. § (3)-(5) bekezdéseiben foglalt rendelkezések alaptörvény-ellenességét az **AB határozat is vizsgálta**, de azt **nem állapította meg**. Az Alkotmánybíróság a Bjt. ezen rendelkezését a Bjt. 20. §-ával összefüggésben vizsgálta, amely a határozat meghozatalakor még nem tartalmazta a *ba)*-*be)* pontokat. **Azok törvénybe iktatására**

éppen az AB határozatban megállapított, a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség alapján került sor.³

2.6. A pályázat eredményéről szóló értesítés és az azzal szembeni jogorvoslat

Az OBH elnöke a pályázat **eredményéről értesíti** a pályázattal érintett bíróság **elnökét**. A bíróság elnöke a pályázókat a pályázat eredményéről **írásban** tájékoztatja, egyidejűleg **közli a pályázó rangsorban** elfoglalt helyét és **pontszámát** [Bjt. 21. § (1)-(2) bekezdés és igazgatási szabályzat 86. §].

Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó **kinevezéséről** vagy **áthelyezéséről** szóló határozat közzétételétől számított **15 napos jogvesztő határidőn** belül a pályázaton részt vett és el nem utasított pályázó a pályázat eredményével szemben **kifogással** élhet, ha álláspontja szerint a nyertes pályázó nem felel meg a bíróvá történő kinevezés feltételeinek, vagy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek [Bjt. 21. § (4) bekezdés]. Mindezek alapján **eredménytelen pályázat** esetén a pályázó(k) **kifogást nem** terjeszthetnek elő.

A **kifogást** a pályázattal érintett bíróság elnökénél **írásban kell benyújtani**, kérelmezettként az OBH elnökét kell megjelölni. A bíróság elnöke a kifogást 5 munkanapon belül felterjeszti az OBH elnökéhez, aki azt **5 munkanapon** belül megküldi a **közigazgatási ügyben eljáró Fővárosi Törvényszéknek** [Bjt. 21. § (5) bekezdés].

A Fővárosi Törvényszék a kifogás tárgyában **15 napon belül, nemperes eljárásban dönt**.

- A **bíró kinevezése** esetén a Fővárosi Törvényszék a bíróvá történő kinevezés **feltételeinek meglétét** csak az alábbi **szempontok** szerint vizsgálja: magyar állampolgárság, egyetemi jogi végzettség, jogi szakvizsga, megfelelő joggyakorlati idő, alkalmas minőségű pályáalkalmassági vizsgálat, illetve a katonai bíróval szemben támasztott követelmények⁴ megléte, valamint a kizáró okok⁵ hiánya.
- A **bíró áthelyezése** esetén a Fővárosi Törvényszék kizárólag a pályázati **feltételek teljesülését** vizsgálja.
- Ha a Fővárosi Törvényszék megállapítja, hogy a **pályázatot elnyert** személyt e törvénynek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint **nem** lehetne bíróvá **kinevezni**, illetve a pályázatot elnyert személy a pályázati

---

3 Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleményében kifejtette, hogy a többségi véleménnyel szemben álláspontja szerint a Bjt. 18. § (3)-(5) bekezdéseiben szabályozott eljárás alkotmányellenes, amennyiben lehetővé teszi a bírói pályázaton megfelelt személy ki nem nevezését (illetve áthelyezését), és pedig nemcsak a Bjt. 20. § esetén, hanem mindig, amikor az OBH elnöke megakadályozhatja egy bírói állás betöltését a pályázaton első helyre került (...) pályázóval, jöllehet minden feltételnek megfelelt [AB határozat [169] bekezdés].

4 A katonai bíróvá való kinevezés előfeltételeit a Bjt. 5. (1) bekezdése rögzíti

5 A bíróvá való kinevezést kizáró okokat a Bjt. 4. § (2) bekezdése sorolja fel

kiírásban szereplő **feltételeknek nem** felel meg, erre vonatkozó **végzését közli a kifogást** előterjesztő **pályázóval**, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a **pályázat elbírálójával** és a **köztársasági elnökkel**. A Fővárosi Törvényszék a kifogás alaptalansága esetén a kifogást elutasítja, és végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével [Bjt. 21. § (6) bekezdés].

Ha eredménytelen a pályázat, és egyidejűleg új pályázat kiírására kerül sor, az OBH elnöke az érintett bíróság elnökét a pályázat elbírálásának eredményét tartalmazó határozatában erről tájékoztatja [igazgatási szabályzat 86. §].

3. AZ OBH ELNÖKÉNEK KINEVEZÉSI JOGKÖRÉBE TARTOZÓ BÍRÓSÁGI VEZETŐI PÁLYÁZATI ELJÁRÁS

3.1. Általános szempontok

A bírósági vezetői pályázatok szabályozási hátterét a Bjt. bírói állások pályázatára vonatkozó rendelkezései adják [Bsz. 134. §].

Az OBH elnöke nevezi ki az ítélőtábla és a törvényszék elnökét, elnökhelyettesét, valamint az ítélőtábla és a törvényszék kollégiumvezetőjét, továbbá a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetőjét és kollégiumvezető-helyettesét [Bsz. 128. § ((2) bekezdés)].

A **bírósági vezetői állást** – a Bjt. eltérő rendelkezésének hiányában – **pályázat útján** kell betölteni. A pályázatot az **OBH elnöke, mint kinevezésre jogosult írja ki**, amelynek a vezetői tisztség elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt tartalmaznia kell [Bsz. 130. § (1)-(2) bekezdés].

Bírósági vezetői tisztséget csak **határozatlan időre kinevezett bíró** tölthet be; a bírósági vezetői kinevezés a **tanácselnök kivételével 6 évre** szól, a tanácselnököt határozatlan időre kell kinevezni [Bsz. 127. § (1)-(2) bekezdés]. A bíróság **elnöke és az elnökhelyettes** ugyanazon bírósági vezetői tisztségre **legfeljebb két alkalommal** nevezhető ki, **kivéve**, ha ugyanazon vezetői álláshelyre való kinevezéséhez az **OBT előzetesen hozzájárult** [Bsz. 127. § (3)-(4) bekezdés].

3.2. A pályázat kiírása

Az OBH elnöke a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetői pályázatok tekintetében a bírósági vezető megbízatási időtartamának **lejárta** vagy a vezetői tisztség más okból történő előre látható **megszűnése** előtt **legalább kilencven nappal**, illetve a vezetői tisztség **váratlan** megszűnését⁶ követően a Bsz. 130. § (2) bekezdése szerint **haladéktalanul** intézkedik az álláshely betöltésére irányuló pályázat kiírásáról

---

6 A Bsz. 138. § b)-e) pontjai szerint a bírósági vezetői tisztség megszűnésének váratlan okai a bírósági vezető szolgálati jogviszonyának megszűnése, illetve közös megegyezés, lemondás, felmentés)

[igazgatási szabályzat 16. § (1) bekezdés]. E határidők nem irányadók, ha a kinevezésre jogosult a megüresedett vezetői álláshelyet időlegesen, objektív ok miatt **nem tartja indokoltnak** betölteni. Erre kizárólag abban az esetben kerülhet sor, **ha a vezetői tisztség betöltésének mellőzése nem veszélyezteti az adott bíróság, szervezeti egység időszerű, hatékony működését**. A kinevezésre jogosult e döntéséről **harminc napon belül tájékoztatja az érintett ítélőtábla, törvényszék, járásbíróság elnökét** [igazgatási szabályzat 16. § (2) bekezdés].

A bírósági vezetői pályázat **kiírásában** rögzíteni kell, hogy a **pályaműnek** meg kell felelnie az OBH elnöke által megfogalmazott **stratégiai céloknak** és az ítélőtáblát érintő álláshelyet illetően az ítélőtábla, a törvényszéket érintő álláshelyet illetően a törvényszék elnöke által megfogalmazott **közép- és hosszú távú terveknek**, amelyek különösen az alábbi **területeken** jelentkeznek:

- a) az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága;
- b) az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- c) a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- d) a bírósági integritás;
- e) a bírósághoz való hozzáférés;
- f) a képzés [igazgatási szabályzat 16. § (4) bekezdés].

3.3. A pályázati eljárás menete

A kinevezésre jogosult a **pályamű elbírálásánál** köteles figyelembe venni az abban foglaltak **megvalósíthatóságát, ütemezését, újító** jellegét és a pályázati felhívásban foglaltakkal fennálló **összhangját**, a pályázó meghallgatása alapján értékelnie kell különösen a **pályázó felkészültségét**, igazgatási vezetői **tapasztalatát, bírói gyakorlatát**, bírói munkája **vizsgálatának** eredményét, a pályázó központi és helyi **igazgatási feladatokban**, valamint a **közösségi életben** való részvételét. [igazgatási szabályzat 18. § (1)-(2) bekezdés]

- A pályázati határidő és a hiánypótlásra felhívás esetén az arra szabott határidő lejártát követően a beérkezett **pályázat(ok)ról** az érintett bíróságra vagy a szervezeti egységhez beosztott **bírák** – ideértve a tartósan távol lévő bírákat is – titkos szavazás útján **véleményt nyilvánítanak**⁷, amelynek érdekében az ítélőtábla és a törvényszék elnöke köteles a pályázatokat a **kollégium**, regionális kollégium elé terjeszteni, illetve az **összbírói értekezletet** vagy az érintett szervezeti egység **bírait összehívni** [Bsz. 131. §, igazgatási szabályzat 19. § (1)-(2) bekezdés].
- A véleménynyilvánításról készült **jegyzőkönyvet** az ítélőtábla, a törvényszék elnöke **megküldi az OBH elnöke** részére [igazgatási szabályzat 19. § (5) bekezdés].
- Az **OBH elnöke** a pályázókat **meghallgatja** [Bsz. 132. § (1) bekezdés].

---

7 A véleménynyilvánítás eljárásrendjét az igazgatási szabályzat 1. melléklete tartalmazza

- A véleményező szerv a **javaslatát a szavazati arány szerinti sorrendet** felállítva teszi meg [Bsz. 132. § (3) bekezdés].

3.4.A pályázat elbírálása

Az **OBH elnöke** a pályázatot – a pályázati anyag, valamint a pályázó személyes meghallgatása, továbbá a véleményező szerv javaslata alapján – valamely pályázó **kinevezésével** vagy a pályázat **eredménytelenné nyilvánításával elbírálja** [Bsz. 132. § (2) bekezdés]. A kinevezésről a pályázók meghallgatását követően **harminc napon belül** dönt [igazgatási szabályzat 20. § (1) bekezdés].

A **véleményező szerv javaslatát** figyelembe véve hozza meg döntését, a javaslata **nem köti**, azonban a javaslattól **eltérő döntését írásban részletesen indokolni köteles**. [Bsz. 132. § (4) bekezdés].

Az OBH elnöke a véleményező szerv, kollégiumvezető esetében a véleményező szervek **javaslatától eltérő döntése** esetén az **eltérés indokairól** – a kinevezéssel egyidejűleg – **írásban tájékoztatja az OBT-t, és az OBT soron következő ülésén az indokait ismerteti**. Az OBH elnökének az OBT részére történő írásbeli, és az OBT soron következő ülésén nyújtott szóbeli tájékoztatása nem érinti a bírósági vezető kinevezését [Bsz. 132. § (5) bekezdés].

Ez alól **kivételt** képez az az eset, ha az OBH elnöke **olyan pályázót** kíván kinevezni, aki a véleményező szerv **többségi támogatását nem** nyerte el. Ekkor a kinevezés előtt az OBH elnöke **beszerzi az OBT előzetes véleményét** a pályázóról, és a pályázó **kinevezésére** abban az esetben kerülhet sor, **ha a kinevezéssel az OBT egyetért** [Bsz. 132. § (6) bekezdés].

Az **OBH elnöke a határozatát** a bíróságok hivatalos lapjában és a bíróságok **központi intranetes honlapján**, az egyéb kinevezésre jogosult a döntését az érintett **bíróság** – amennyiben a bíróság intranetes honlappal rendelkezik – **intranetes honlapján** és a **bíróságok központi intranetes honlapján** is közzéteszi [igazgatási szabályzat 20. § (2) bekezdés].

3.5. Az eredménytelen bírósági vezetői pályázat

Eredménytelen a pályázat, ha a kinevezésre jogosult egyik pályázatot **sem fogadja el**. Ha a pályázat eredménytelen, új pályázatot kell kiírni [Bsz. 133. § (1) bekezdés].

Az OBH elnöke a pályázati eljárás **eredménytelenné** nyilvánítása esetén **köteles a döntését írásban megindokolni**, és azt megfelelő módon tudomására hozni a véleményező szervnek, az érintett pályázó(k)nak [igazgatási szabályzat 22. § (1) bekezdés].

Az új pályázat **eredménytelensége** esetén a kinevezésre jogosult a bírósági vezetői állást – **legfeljebb egy évre** – **megbízás** útján töltheti be. Az új pályázat kiírása iránt

az általános szabályok szerint kell eljárni [Bszi. 133. § (2) bekezdése és igazgatási szabályzat 22. § (2)-(3) bekezdés].

Bíró **kirendelésére** a törvényszék elnöke jogosult, ha arra a törvényszék és a járásbíróság, törvényszék és közigazgatási és munkaügyi bíróság között, továbbá ha a törvényszék területén működő járásbíróságok vagy törvényszék területén működő járásbíróság és közigazgatási és munkaügyi bíróság között kerül sor. Egyéb esetben a kirendelésre az OBH elnöke jogosult.

A bírót a bíróságok közötti **ügyteher egyenletes elosztásának** biztosítása vagy **szakmai fejlődésének elősegítése érdekében** más szolgálati helyre lehet **kirendelni**.

A **szakmai fejlődés elősegítése** érdekében a bíró törvényszék, az ítélőtábla és a Kúria elnökének kezdeményezésére, a törvényszékre, az ítélőtáblára illetve a Kúriára kirendelhető (Bjt. 17. pont, 31. § (1) (2) és (5) bekezdés).

Az **arányos munkateher** biztosítása érdekében a törvényszék elnöke a kirendelést megelőzően a szabályzat V. fejezet 8. alcíme szerint köteles az **ügyteher alakulását áttekinteni**.

A kirendelés ideje alatt a **munkáltatói jogkör gyakorlójának személyében változás nem áll be** (Bjt. 31.§, igazgatási szabályzat a 4.2.8. 98.§).

4. AZ OBT SZEREPE A BÍRÓI ÉS BÍRÓSÁGI VEZETŐI PÁLYÁZATOK ELBÍRÁLÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

A Bszi. 103. § (3) bekezdése szerint az **OBT a személyzeti területen**

b) meghatározza a pályázat elbírálásánál figyelembe veendő **elveket** az OBH elnökének és a Kúria elnökének azon jogköre vonatkozásában, amikor az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni,

c) **egyétértési jogot** gyakorol azon pályázatok elbírálása során, amelyekben az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni,

d) **egyétértési jogot** gyakorol azon bírósági vezetői kinevezések esetében, amelyekben a pályázó nem kapta meg a véleményező szerv hozzájárulását [Bszi. 132. § (6) bekezdés],

e) **dönt** az ítélőtáblai, a törvényszéki, a közigazgatási és munkaügyi bírósági, továbbá a járásbírósági elnök és elnökhelyettes újbóli kinevezéséhez való hozzájárulás kérdésében, ha az elnök vagy elnökhelyettes ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte,

f) évente **közzéteszi véleményét** az OBH, valamint a Kúria elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatáról.

A Bszi. e §-hoz fűzött indokolása szerint az OBT a személyzeti területen ellát olyan feladatot, amely az **OBH elnökének** tevékenységéhez kapcsolódik, annak **ellenőrzésére** szolgál, azonban e területen **önálló jogszíványokkal** is rendelkezik. Az

OBT ellenőrzési jogkörében évente **közzéteszi véleményét** az OBH, valamint a Kúria elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása tekintetében folytatott gyakorlatáról. Előzetesen véleményt nyilvánít azokban az esetekben, ha az OBH elnöke és a Kúria elnöke olyan pályázót kíván kinevezni, aki a véleményező szerv többségi támogatását nem nyerte el.

A pályázatok elbírálásával kapcsolatos jogosítványairól és az azok szabályozási hátterének jogalkotó általi indokolásáról a 2.4. pontban esett szó.

5. AZ OBH ELNÖKÉNEK DÖNTÉSEIVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT ALKOTMÁNYOS KÖVETELMÉNYEK

5.1. Az OBH elnökének szabályozási jogköre és tájékoztatási kötelezettsége

A bíróságok **igazgatásának központi feladatait** az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi [Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdés első mondat]. Ezzel összhangban a Bszi. 65. §-a értelmében a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával ellátja a bíróságok igazgatásának központi feladatait.

A Bszi. e §-hoz fűzött indokolása szerint a törvény a központi igazgatás feladatát az igazságszolgáltatás szervezetén belül tartja tekintettel arra, hogy az egyszemélyi vezetés hatékonyabb, operatívabb, emellett az **egyszemélyi vezető** tekintetében a döntésekért viselt **felelősség** és a **számon kérhetőség** is jobban megragadható.

Az OBH elnöke normatív utasításban szabályozhatja a vezetése, irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét [Jat. 23. § (4) bekezdés d) pont]. Az OBH elnökének törvényi felhatalmazást határozat meghozatalára a Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja biztosítja: az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz⁸.

A Bszi. 76. §-ához fűzött miniszteri indokolás hangsúlyozza, hogy a **bíróságok működésével** kapcsolatos egyik **fontos elvárás az átláthatóság** biztosítása. Az **OBH elnökének tájékoztatási kötelezettsége** arra vezethető vissza, hogy mind maguk a bíróságok, mind a törvényhozó hatalom, mind a közvélemény számára követhető legyen a bíróságok helyzete, az eredmények, az esetleges problémák, illetve a központi igazgatás tevékenysége.

A Bszi. 76. § (8) bekezdése rögzíti, az OBH elnökét milyen **tájékoztatási kötelezettség** terheli (OBT, a Kúria elnökének, az ítélőtáblák, illetve törvényszékek elnökeinek tájékoztatása, éves beszámolók készítése). E tájékoztatásaiban, illetve beszámolóiban részleteznie szükséges a 76. §-ban foglalt érintett hatásköröit, valamint külön **ki kell térnie** – egyebek mellett – a köztársasági elnöknek a **bírák kinevezésére**

---

8 Az OBH elnökének e jogkörét az igazgatási szabályzat 9. § (1) bekezdés b) pontja bontja ki

és felmentésére tett javaslatával, valamint a törvényben meghatározott **bíróági vezetők kinevezésével** és felmentésével kapcsolatos **hatáskörei gyakorlásának** szempontjaira és körülményeire [Bsz. 77. § (7) bekezdés].

A Bsz. miniszteri indokolása szerint tekintettel arra, hogy a központi igazgatási hatáskör a bírósági szervezeten belül került elhelyezésre, **fokozott figyelmet szükséges fordítani az OBH elnök működésének kellő átláthatóságát garantáló szabályozás kialakítására.**

5.2. Az OBH elnökének indokolási kötelezettsége

Az OBH elnökének határozatait az érintettekkel haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül **írásban kell közölni.** Az OBH elnöke a határozatait a szükséghez képest **indokolja** [Bsz. 77. § (2) bekezdés].

A szabályozókról szóló szabályzat 29. § (2) bekezdés a), b), e) és f) pontja értelmében az OBH elnöke **egyedi ügyben hozott személyi döntésének** minősül, és azt egyedi határozatként adja ki, **ha bírói, vezetői álláshelyre történő pályázat kiírásával, pályázat eredménytelenné nyilvánításával, döntés elhalasztásával, bíró beosztásával, áthelyezésével, illetve vezető kinevezésével kapcsolatos döntést hoz.**

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság követelményével kapcsolatban az **Alkotmánybíróság** korábbi határozatában kifejtette, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket” [56/1991. (XI.8.) AB határozat]. A „**jogállamiság nélkülözhetetlen eleme** a jogbiztonság, amely egyéb követelmények mellett azt a feladatot rója a közhatalommal rendelkező és jogot alkalmazó szervekre, hogy **jogilag szabályozott, megismerhető és kiszámítható módon járjanak el és döntsenek a hatáskörükbe tartozó kérdésekben**” [AB határozat [46] bekezdés].

Az **AB határozat hangsúlyozza,** hogy a kiszámítható jogalkalmazási működést az **eljárási garanciák** megléte hivatott **kikényszeríteni.** Ilyen eljárási garancia az érintettek **jogorvoslati jogának** biztosítása. „Ezen Alaptörvényben is biztosított jog hatékony érvényesülésének egyik feltétele, hogy jogosultjának módjában álljon az őt érintő döntés ténybeli és jogi indokait megismerni – vagyis a **közhatalommal rendelkező szerv köteles legyen a feladat- és hatáskörei gyakorlása során hozott döntéseit okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslathoz való jogára is figyelemmel megindokolni.** Ilyen indokolási kötelezettség azonban a jogállamiság alkotmányos alapértékéből csak akkor következik, ha az érintett döntéssel, intézkedéssel szemben **jogorvoslatnak** van helye, vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható” [AB határozat [46] bekezdés].

Az Alkotmánybíróság az AB határozatban az **OBH elnökének személyzeti és igazgatási feladatköreiben hozott határozatainak** alkotmányossági vizsgálata körében felhívta a Bjt. 145. § (1) bekezdését is, amely szerint a **bíró** a szolgálati viszonyából eredő igénye érvényesítése érdekében **szolgálati jogvitát** kezdeményezhet. A munkáltatói jogkör gyakorlójának a mérlegelési jogkörében hozott döntése ellen jogvita csak abban az esetben kezdeményezhető, ha a munkáltató a döntésének a kialakítására irányadó jogszabályokat megsértette. Az AB határozat szerint a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatokkal szemben ezért a fentiek szerint **a Bjt. jogorvoslati jogot biztosít az érintetteknek**, hiszen azok konkrét címzettek személyes érintettségét vetik fel. [AB határozat [48] bekezdés].

E körben felhívható az AB határozat [48] bekezdése, amely szerint a Bszi. 77. § (2) bekezdés második mondatának alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértékéből fakadó **alkotmányos követelmény**, hogy az **OBH elnöke azokat a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatait, amelyekkel szemben jogorvoslatnak van helye** – vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható –, **köteles okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslathoz való jogára is figyelemmel megindokolni.**⁹

Közzétett bírói gyakorlat hiányában az egyetlen, a témában eddig született és nyilvános forrásból megismerhető nem jogerős döntést lehet még bemutatni, mely **ítélet indokolása az Alkotmánybíróság többségi álláspontjával van összhangban.**

A bíróság „ítéletében kimondta, hogy a keresettel támadott határozatok személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörben hozott határozatok, így ezen határozatokkal szemben **van helye jogorvoslatnak**, ezért ezen kereseti kérelmet érdemben vizsgálta. A Bjt. szabályaiból és a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatból is az vezethető le, hogy a **Bjt. indokolási kötelezettséget előíró rendelkezése szó szerinti megisméltése nem elegendő a pályázat eredménytelenségének indokolásaként.**”¹⁰

---

9 Dr. Juhász Imre alkotmánybíró az AB határozathoz írt különvéleményében annak adott hangot, hogy álláspontja szerint a többségi határozat tévesen abból az a priori feltevésből indul ki, hogy a [Bjt. 20. § \(1\) bekezdéséből](#) fakadóan az OBH elnökét indokolási kötelezettség terheli a pályázat eredménytelenné nyilvánítása tekintetében. A többségi határozatban megfogalmazottakkal szemben épp a szubjektív és diszkrecionális döntés lehetőségét látja a jogintézmény lényegi elemének.

10 <http://budapestkornyekitorvenyszek.birosag.hu/sajtokozlemeny/20180326/ii-r-alperes-hatarozatai-jogellenesek-mondta-ki-donteseben-also-fokon>

AZ OBH ELNÖKÉNEK VÁLASZAI

A GYŐRI ÍTÉLŐTÁBLA KÉRDÉSEIRE:

I. A HATÁROZATOK INDOKOLÁSA

Győri Ítéltábla összbírói értekezlete **1. kérdésére** az OBH elnöke válaszában **lényege**, hogy az eredménytelenné nyilvánítás **oka megjelenik** a közzétett **OBHE határozatban**, egyebekben pedig – azon eseteken kívül, amikor az eredménytelenné nyilvánítás oka az volt, hogy nem nyújtottak be pályázatot - azokat **megindokolta**.

Bírósági vezetői pályázat esetén az OBHE határozat meghozatala után, de annak nyilvánosságra kerülése előtt **a döntés indokairól a pályázók személyes tájékoztatást kaptak**, ha nem azonos a pályázóval, az érintett bíróság vezetője is. Ugyanakkor a szóbeli tájékoztatás lényegét tartalmazó írásbeli indokolást is átadták az érintett pályázó és vezetője részére azzal, hogy azt a **helyben szokásos módon ismertessék** a véleményező szervekkel. Azt már az érintett pályázó és vezetője felelőssége, hogy a kapott információról mit és hogyan osztott meg a munkatársaival.

Utalt az OBH elnöke arra is, hogy **bírói pályázat** esetében a pályázat elbírálásának eredményéről az érintett bíróság elnöke minden esetben azzal kap tájékoztatást, hogy arról a **bírói tanácsot tájékoztassa**. Szóban haladéktalanul rövidebb, míg írásban részletes, a jogszabályi rendelkezésekre is utaló tájékoztatást kap a bírósági elnök. A pályázó tájékoztatása a bírósági elnök feladata a törvény rendelkezése folytán. (Bjt.21.§ (2) bekezdés)

A Fővárosi Törvényszék második alkalommal kiírt **kollégiumvezetői álláshelye** kapcsán adott OBH elnöki tájékoztatás szerint (mérlegelően alapuló eredménytelenség, utóbb **más okra javítva**) a pályázót az OBH elnöke **részletesen szóban tájékoztatta**. Ezt követően került sor **írásbeli tájékoztatásra** a pályázó, az elnök, és rajta keresztül a véleményező szervek felé.

E kérdéskörben az OBH elnöke kiemelt szerepet tulajdonított a **tárgyszerűség** követelményének, valamint a pályázó személyiségi jogainak is, azt tiszteletben kívánta tartani.

A kérdés feltevése azt tükrözi, hogy a Győri Ítéltábla véleményező szervei úgy ítélték meg, hogy a jogszabályban előírt **tájékoztatást nem kapták meg**.

A bizottság megállapítja, hogy ellenőrizhetetlen, hogy az érintett pályázók, véleményező szervek szükséges tájékoztatása megtörtént-e, mert a leírtak szerint **nem átlátható a tájékoztatás folyamata**. Nem követhető az sem, hogy a bíróság elnöke miként tesz eleget az OBH elnöke által fentebb írt tájékoztatásnak, hogyan történik meg a bírói tanács vagy a kollégium tájékoztatása.

Utal a bizottság arra is, hogy a pályázó személyiségi jogainak védelme mellett is megtörténhet a tájékoztatás. A vezetői pályázatok és elnöki meghallgatások

jegyzőkönyvei kivétel nélkül szerepelnek a nyilvános honlapon éppen az átláthatóság érdekében, a vezetői állásra pályázók az áttekintettek szerint **hozzájárultak a nyilvános közzétételhez.**

Az OBH elnökének egyedi ügyben hozott személyi határozataival szemben **követelmény** (jogi háttéranyag 5.2 pont), hogy azokat az érintettekkel az OBH elnöke **haladéktalanul**, de legkésőbb **8 napon belül írásban** közölje, valamint hogy azt **részletesen**, ne csak a Bjt. 20. § (1) bekezdése alpontjai szövegének megismétlésével **indokolja.**

Ehelyütt utal a bizottság arra, hogy a szükséghez képest történő indokolásra vonatkozó szövegrész a Bszi. 77. § (2) bekezdésében a személyi határozatok kapcsán az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésére figyelemmel kizárólag úgy értelmezhető jogszerűen, hogy ez esetben az **indokolás szükséges.** Személyi határozatok esetében a **jogbiztonság** és a **hatékony jogorvoslathoz való jog** érvényesülésének követelménye minden esetben indokolást igényel.

A bizottság álláspontja szerint a **határozatnak** kell az **indokolást** tartalmaznia, azt nem pótolja az **utólagos közlés.** Egyes elnöki iratokban fellelhető utólag elküldött levelek a jogszabályi kötelezettségnek nem feleltethetők meg, különösen, hogy azokat esetenként nem is a kinevező, hanem egy OBH főosztályvezető írta alá.

II.-III. KIRENDELÉS, MÁS BÍRÓSÁGRA BEOSZTOTT BÍRÓ VEZETŐI MEGBÍZÁSA

A Győri Ítéltábla összbírói értekezlete **2. és 3. kérdése** kapcsán az OBH elnöke **válaszirata** három olyan bíróságot nevesített, ahová **második** alkalommal **eredménytelenné** nyilvánított pályázatot követően az **álláshelyet kirendeléssel, megbízás útján** töltötte be a vizsgált 2016-2017. évi időszakban.

Kirendeléssel, más bíróságra beosztott bíró vezetői megbízásával került sor a **Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának** vezetői, a **Győri Ítéltábla Büntető Kollégiumának** vezetői, valamint a **Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesi** álláshelyének betöltésére.

A **Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumában** kétszer került eredménytelenné nyilvánításra a pályázat, mindkét alkalommal két-két tanácselnök nyújtott be pályázatot. A második pályázat eredménytelenné nyilvánítását az OBH elnöke azzal indokolta, hogy a két pályázó egyike sem készített olyan pályaművet, amelyben a legnagyobb ítélőtábla szakmai irányítására vonatkozó tervek, az igazgatás megújítására vonatkozó elképzelések kellő hangsúllyal és részletességgel jelentek volna meg. Ezt követően az álláshelyet megbízás útján töltötte be (494/2016.(IX.8.) OBHE számú határozat).

A megbízást a Kúria egyik tanácselnöke kapta első alkalommal 2015. szeptember hó 10. napjától - 2016. szeptember hó 9-ig, majd 2016. szeptember hó 10. napjától - 2017. április hó 19. napjáig terjedő időszakokra. Az álláshelyre időközben pályázatot írt ki, a

pályázó nem kapta meg a véleményező szerv hozzájárulását, ezért az OBH elnöke kérte az OBT egyetértését a kinevezéshez, az **OBT egyetértési jogát gyakorolta.**

A **Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesi** álláshelyére a két eredménytelen pályázatot követően először 2016. szeptember hó 1. napjától - 2017. augusztus hó 31. napjáig, majd ismét eredménytelen pályázatot követően 2017. július hó 1- 2018. augusztus hó 31. napjáig rendelte ki a Székesfehérvári Törvényszék bíróját. A Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesi állása esetében a kapott tájékoztatásból az is megállapítható, hogy az a bíró kapott megbízást, akinek a 3. pályázati kiírásra benyújtott pályázata azért lett eredménytelen, mert a véleményező testületek többségi támogatásának hiánya állt fenn.

A **Győri Ítéltábla Büntető Kollégiumának** kollégiumvezetői álláshelyénél az indoklás szerint sem a pályázó pályaműve, sem a meghallgatáson általa elmondottak nem voltak elegendőek és kellően meggyőzőek a pályázati kiírásban szereplő testületek igazgatási intézkedéseire vonatkozóan. Második alkalommal nem érkezett pályázat. Ezt követően az álláshely ismételt kiírása nem történt meg, majd hónapokkal később az OBH elnöke kirendelte a Fővárosi Törvényszék egyik tanácselnökét a vezetői álláshelyre megbízással.

A rendelkezésre bocsátott táblázat adatai szerint a Győri Ítéltábla Büntető kollégiumvezetői álláshelyére időközben az OBH elnöke pályázatot írt ki a megbízás időtartamának közeli lejáratú idejére figyelemmel (2018. április hó 15. napján kiírt pályázattal). Azon bizottsági kérdésre, hogy ezen kirendeléseknek mi volt az indoka, válasz nem érkezett.

Az OBH elnökének válasza szerint az új bírói pályázatok kiírására nézve a Bjt., de az **új vezetői pályázat kiírására a Bszi. sem tartalmaz határidőt.**

Az OBH elnökének válaszirata más kérdéskörnél, de tartalmazza, hogy a **kirendelés nem konkrét álláshelyre** történik, lényege éppen az, hogy a megállapított engedélyezett létszámon felül szükséges bíró foglalkoztatása adott bíróság adott ügyszakában megoldott legyen.

Azonban a Bjt. 17. kirendelés című pontjában írtak szerint bíró az ügyteher egyenletes elosztásának biztosítására vagy szakmai fejlődés érdekében rendelhető ki. **Nem sorolja fel a jogszabály a vezetői, igazgatási feladat ellátására adott megbízást a kirendelés okai között.** Ebből következően kirendelés útján ilyen feladat ellátására megbízás nem adható.

A bizottság meglátása szerint a törvény egyértelmű a tekintetben, hogy **a vezetői álláshelyet főszabály szerint pályázat útján kell betölteni. Ha a pályázat eredménytelen, új pályázatot kell kiírni** (Bszi.133.§(1) bekezdés).

Az új pályázat eredménytelensége esetén a kinevezésre jogosult a vezetői állást – legfeljebb egy évre – **megbízás útján töltheti be** (Bsz.133. § (2) bekezdés, igazgatási szabályzat 22. § (2) és (3) bekezdés).

A **megbízás** a jogszabályi háttérben leírtak szerint kiegészítő szabály, jelentős **megkötöttségekkel** alkalmazható. Az új pályázat kiírása iránt az általános szabályok szerint kell eljárni. (Bsz.133. § (2), igazgatási szabályzat 22. § (2)-(3) bekezdés) Az igazgatási szabályzat szerint a Bsz-ben írt határidők kizárólag akkor nem irányadóak, ha a kinevezésre jogosult időlegesen, objektív ok miatt nem tartja indokoltnak a megüresedő álláshely betöltését, mert nem veszélyezteti az adott bíróság, szervezeti egység időszerű, hatékony működését. Ebben az esetben is – ha szükséges – a Bjt. 29. § (1) bekezdése alapján igazgatási feladatokkal bízható meg az arra alkalmasnak tartott bíró. A szabályozásból látható, hogy **időlegesen objektív okból** lehetséges olyan eset, amikor a kinevezésre jogosult nem tölti be az álláshelyet, az indokot ugyanakkor megismerhetővé kell tenni a döntés átláthatósága érdekében.

Megállapítható az, hogy **nagy létszámú bíróságok** esetében jelentős vezetői pozíciók esetében kétszeri, egy esetben háromszori eredménytelen pályázat után megbízásra került sor, egyes bíróságokon két eredménytelen pályázatot követően a vezetői hely hosszú időn keresztül a kirendelést megelőzően üres volt. **Hónapokon keresztül nem volt betöltve a Győri Ítéltábla elnökhelyettesi, büntető kollégiumvezetői, a Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesi és büntető kollégiumvezetői álláshelye.**

Az OBT bizottságának kérdései kapcsán az OBH elnöke olyan objektív okot sem jelölt meg, amely azt indokolta, hogy a megüresedett álláshelyet ne töltsse be.

Több hónap elteltével került sor a fent hivatkozott három helyen **kirendelésre**, további helyeken ismételt pályáztatás helyett **megbízásra** (Fővárosi Ítéltábla elnöke, Miskolci Törvényszék PKM kollégiumvezető, Győri Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetője, Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője, Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettese, Budapest Környéki Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője).

Időközben a Fővárosi Ítéltábla elnöki, valamint a Miskolci Törvényszék PKM kollégiumvezetői álláshelyét pályázat útján, a további vezetői álláshelyek megbízás útján betöltötték, a Győri Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetői helye nincs betöltve, 2018. január hó 15. napján került sor pályázat kiírásra.

Ugyanakkor a vizsgált 28. számú iratból megismerhető adatok szerint az OBH elnöke a Miskolci PKM kollégiumvezetői álláshely esetében két eredménytelen pályázat után **rögtön** új pályázatot írt ki.

A Győri Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetője esetén **46 nap múlva**, a Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője esetében **1 nappal** a második eredménytelenné nyilvánított pályázat után történt megbízás.

Az OBH elnöke kifejtette azt is, hogy összességében megállapítható volt az eredménytelenné nyilvánított vezetői pályázatok esetében, hogy a benyújtott pályaművek szakmai tartalma sok esetben alulmaradt az elvárható színvonalnak, nem követte korunk társadalmi-gazdasági körülményei változásának ütemét, tartalmukban nem tükrözték a fejlődés elvét. Mindez kihatott a pályázatok eredménytelenségére.

A bizottság megállapította, hogy **nem átlátható, hogy egyes bíróságoknál, szervezeti egységeknél mi az oka a hosszú várakozásnak.**

Átláthatatlan az is, hogy mely bíróságok esetében és **miért** él az OBH elnöke a **megbízás** intézményével, amikor **más** bíróság esetében **kiírja** a következő pályázatot. Vezetői álláshelyre – azon túl, hogy nem feleltethető meg a jogszabály szövegének - más bíróságról történő kirendelésnek egyúttal az az üzenete, hogy az adott bíróságon igazgatási feladat ellátásával megbízható, szakmailag rátermett személy nem található.

A győri álláshelyre budapesti, budapesti álláshelyre székesfehérvári, míg ítélőtábla álláshelyre kúriai bíró kirendelésével tette lehetővé a megbízást az OBH elnöke.

A bizottság álláspontja szerint az **átláthatóság követelménye sérül** abban az esetben is, ha a bíróságok vezetői álláshelyeit – akár csak egy évre is - nem pályázat útján töltik be, mert a megbízott vezetőnek a **pályaműve nem ismerhető meg, alkalmasságáról** a véleményező szervek **nem mondanak véleményt**. Más megyéből, más szervezeti egységből kirendelt vezető esetén kérdésként fogalmazódik meg, honnan ismeri az adott bíróság működését, mutatóit, helyi specialitásait, a vezető az OBH elnöke által megfogalmazott célkitűzéseknek helyi ismeretek hiányában miként tud megfelelni.

Alappal vetődik fel az is, hogy az időszerű, hatékony, szakszerű igazságszolgáltatás követelményével miként egyeztethető össze, hogy **hosszú hónapokon keresztül ne legyenek betöltve olyan stratégiai fontosságú vezetői álláshelyek, mint a fentebb hivatkoztak.**

IV. Fővárosi Törvényszék összbírói értekezlete kérdése:

A kapott tájékoztatás és a Bírósági Közlönyben megjelenő OBHE határozatok alapján 2017-ben **15 bírói és 8 vezetői pályázat volt eredménytelen**, a vizsgálat kizárólagosan e pályázatokat érintette.

A **bírói pályázatok** esetében

- 4 álláshelyre **nem érkezett** pályázat,
- 6 esetben **eljárás szabálysértés** történt,
- 5 esetben **munkaszervezési ok** eredményezett eredménytelenséget.

A **vezetői pályázatok** közül a 2018-ban kiadott tájékoztató füzet szerint

- 5 esetben **nem volt** pályázó,
- 1 esetben az OBH elnökének **mérlegelési jogán** alapuló eredménytelenség állt fenn, míg
- 2 esetben a véleményező **testületek támogatásának a hiánya** vezetett eredménytelenséghez.

A bizottság hangsúlyozza, hogy a 2017. évi eredménytelenné nyilvánított pályázatok kapcsán azt vizsgálja, hogy e pályázatok kapcsán **az átláthatóság, törvényesség, illetve a határozatok indokolása** hogyan alakult.

E helyütt a bizottság azon adatokkal foglalkozik behatóbban, amelyek a **táblázatban nem szerepelnek**, illetve összesíti az ott megállapítottakat a válasziratokban foglaltakkal.

Azon eredménytelenné nyilvánításokkal, ahol nem érkezett pályázat, a bizottság nem foglalkozott. Az OBH elnöke a 2017. évi adatokhoz azt a megállapítást fűzte, hogy ebben az évben sok **eredménytelenséget a pályázat hiánya** eredményezett, melyet a **vezetői feladatok súlyával, mennyiségével, nehézségével indokolt**.

Vizsgált vezetői pályázatok:

✓ Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője (2017)

Az első kiírásra nem érkezett pályázat, a második pályázatot 2017. február hó 17. napján írták ki. Az egyedüli pályázó törvényszéki bírót a kollégiumi szavazás során 52,3% támogatta, a május hó 22-i összbírói értekezleten támogatottsága 68,3 % volt. A Fővárosi Törvényszék elnöke 2017. június hó 1. napján terjesztette fel az OBH-ba az összbírói értekezlet jegyzőkönyvét. Június hó 21. napján az OBH elnöke a pályázatot eredménytelenné nyilvánította. Másnap a pályázó egy évre megbízást kapott a kollégiumvezetői feladat ellátására.

A 2018-ban az OBH által kiadott tájékoztató füzet, illetve a bizottságnak 2018. április hó elején megküldött tájékoztató adatai szerint a Fővárosi Törvényszék **kollégiumvezetői álláshelye** esetében **mérlegelésen** alapuló eredménytelenség állt fenn, a **közeljövőben lejáráó elnöki kinevezésre tekintettel** nem tűnt célszerűnek kollégiumvezető kinevezése. Az elnöki iratok tanulmányozása után megküldött javítás szerint az **indokot módosították**, az iratban is szerepelő ok az, hogy a pályázati kiírás és az OBH elnökéhez **felterjesztés között eltelt időre figyelemmel lett eredménytelen a pályázat**.

A hivatkozott **indok** a pályázati kiírás és az OBH elnöke elé terjesztés között **eltelt idő**. Az összbírói értekezlet jegyzőkönyvének felterjesztésével kapcsolatos **határidő (8 nap) nem jogvesztő**, a pályázat kiírása és az elbírálás között nem telt el olyan hosszú idő, amely miatt a pályázat eredménytelenné nyilvánítását indokolta volna (kiírás 2017. február 17., a jegyzőkönyv felterjesztése június hó 1. napja).

A pályázat kapcsán indokolt határozat nem állt rendelkezésre.

Az OBH bizottsága részére nem átlátható, hogy a pályázat miért lett eredménytelen.

✓ **Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettes (2017)**

A táblázatban jelzetteknek megfelelően az eredménytelenné nyilvánítás nem kifogásolható, mert a pályázó az összbírói értekezlet **támogatását nem nyerte el.**

A kirendelés jogalapját és a megbízás jogszerűségét a bizottság a Győri Ítéltábla kérdésénél tárgyalta.

✓ **Fővárosi Törvényszék elnöke (2018)**

A pályázó a véleményező szervek támogatását megkapta, hosszú igazgatási tapasztalattal rendelkezett. **Indokolt határozat nem** volt, a határozat meghozatalát követően egy nappal **levélből értesült a pályázó** arról, hogy nem alakította ki a tárgyi és emberi erőforrások felhasználásának módszereit, a problémák felszámolása a törvényhozás, a kormányzat és a központi igazgatás támogatásának eredményei. A 2017-ben megkezdett reformjai is azt igazolják, hogy nem tud megfelelni a bíróság előtt álló kihívásoknak, a digitális bíróság, az új eljárási törvények, a jogkereső ügyfelek színvonalas kiszolgálása olyan új kihívások, amelyek korszakváltást követelnek 2018-tól a FT életében.

Az OBH elnöke a Fővárosi Törvényszék elnöke munkájával kapcsolatban a Bszi.76. § (6) bekezdés c.) pont szerint jogkörébe tartozó **vezetői tevékenység vizsgálatot nem** végzett, a pályázó az OBH VIKI projektjének vezetője volt, azaz az igazgatás területén bizalmat kapott.

A táblázatban megjelenítettek túl rögzíteni szükséges, hogy **a bizottságnak nincs módja az indokok tárgyilagosságának ellenőrzésére, a döntés nem átlátható.**

✓ **Budapest Környéki Törvényszék Polgári, Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiumvezető (2018)**

A táblázatban írtaknak megfelelően ez esetben az eredménytelenné nyilvánítás napján indokolt az OBH elnöke az elnök felé, mely szerint az ország 2. legnagyobb törvényszékének szakmai vezetése olyan kihívást jelent, amely igazgatási tapasztalat nélkül probléma nélkül is nehéz, de a BKT problémákkal küzd, amelynek koordinálása csak tapasztalt vezetővel várható, a meghallgatáson elhangzottak nem voltak meggyőzőek.

A véleményező szervek **támogatását a pályázó bírta**, a törvényszék elnöke javasolta. **Az indokolás nem jelenik meg a határozatban. A döntés nem átlátható.**

✓ **Budapest Környéki Törvényszék Büntető Kollégiumának vezetője (2017)**

A táblázatban írtaknak megfelelő **érdemi indokolása a határozatnak nincs**, a törvényszék elnökének írt levél ezt nem pótolja. Az eredménytelenné nyilvánítás oka igazgatási tapasztalat és a véleményező testületek támogatásának hiánya, az eredménytelenné nyilvánítás **nem vitatatható**.

A határozatnak **indokolása** ez esetben **sem volt**.

Vizsgált bírói pályázatok:

A **15 eredménytelen** bírói pályázat közül

- 4 esetben nem volt pályázat,
- 6 esetben eljárási szabálysértés történt, míg
- 5 esetben munkaszervezési ok állt fenn.

A táblázat a bizottság véleményét részletesen tartalmazza, e helyütt azon pályázatokat emeljük ki, ahol az **eredménytelenné** nyilvánítás a bizottság véleménye szerint **nem feleltethető meg azon oknak, amelyre a döntés hivatkozik**.

A pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változásra történt hivatkozás, amelyek igazgatási szempontból utóbb indokolatlanná tették az álláshely betöltését.

Az OBH közlése szerint **4 esetben** az álláshelyet **később sem** írták ki, **egy** esetben (Fővárosi Törvényszék B.94. számú álláshely) **megszüntették**.

**1.) Fővárosi Törvényszék gazdasági ügyszakos bírói álláshelye:
(2017.OBH.XXIX.B.94.)**

Az **iratból megállapíthatóan** az eredménytelenné nyilvánítás oka a pályázat kiírását követően bekövetkezett **munkaszervezést**, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változás, amely igazgatási szempontból utóbb indokolatlanná tették az álláshely betöltését.

Ezzel szemben az **OBH válaszirata** szerint az ok az, hogy a **szakmai kollégium és a bírói tanács egyik pályázót sem támogatta**. A szakmai kollégium és a bírói tanács egyik pályázót sem támogatta, a kollégiumvezető a pályázat eredménytelenné nyilvánítását indítványozta, az álláshelyet utóbb megszüntették.

Az iratanyagból **nem tűnt ki az OBH válasziratában foglalt ok**. Amennyiben a másik ok valós, a határozat indokolásából nem derül ki, hogy 5 hónap alatt milyen körülmény merült fel a pályázat kiírása és az álláshely megszüntetése között. A válasziratból kitűnően az álláshely megszüntetésre került 2017. február hó 3. napján kelt határozattal.

2.) Budapest Környéki Törvényszék gazdasági ügyszakos bírói álláshely:(2017.OBH.XXIX.B.104.)

Eredménytelenné nyilvánítás oka a pályázat kiírását követően bekövetkezett **munkaszervezést**, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változás, amely igazgatási szempontból utóbb indokolatlanná tették az álláshely betöltését.

Az irattanulmányozás alapján az volt megállapítható, hogy a pályázatot **korábban eredménytelenné** nyilvánították, mint ahogy a pályázati határidő lejárt volna. Pályázat nem volt, az OBH elnöke egy bírót beosztott a pályázati határidő lejáta előtt.

Az OBH válasziratában foglaltak szerint az OBH-ba beosztott bíró beosztása megszűnt, a bírót erre – a korábbival azonos szintű – álláshelyre osztották be.

3.) Pesti Központi Kerületi Bíróság gazdasági ügyszakos bíró: (2017.OBH.XXIX. B.69.)

Az OBH elnöke közlése szerint a Fővárosi Törvényszék elnöke, valamint a PKKB elnöke a pályázat **eredménytelenné** nyilvánítására tett javaslatot, utóbb az álláshely nem került kiírásra.

Az aktavizsgálat alapján a hivatkozott ok a pályázat kiírását követően bekövetkezett **munkaszervezést**, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változásra, amelyek igazgatási szempontból utóbb indokolatlanná tették az álláshely betöltését.

2017 szeptemberében előterjesztés érkezett az álláshely újabb kiírására, amely október hó 18. napján megtörtént, 2018. február hó 1. napján az álláshelyet betöltötték.

A bizottság által az **elnöki iratból megállapítottak nem egyeznek az OBH elnöke közlésével**, a **közölt indok az irat alapján nem igazolható**, mert az álláshelyet **utóbb betöltötték**.

4-5.) Fővárosi Ítéltábla büntető bírói álláshelyei: (2017.OBH.XXIX.B.13 és B.81)

A 68. számú álláshelyre benyújtott pályázatot **eredménytelenné nyilvánító** OBHE határozat **előtt** néhány nappal egy másik, a Fővárosi Ítéltábla 83. számú álláshelyére írtak ki pályázatot, majd az eredménytelenné nyilvánítást követő egy hónapon belül a 68. számú álláshelyre írtak ki egy újabb pályázatot, melyet - a pályáztatást követően - a Fővárosi Törvényszék egyik bírójával töltötték be.

Egy másik álláshelyére is pályázatot írtak ki 73. szám alatt. A 83. számú helyre kiírt pályázat eredménytelenné nyilvánítását követően egy nappal ugyanerre az álláshelyre a Szegedi Ítéltábla bíróját rendelte ki az OBH elnöke ítélkezési tevékenységre azzal, hogy a Szegedi Ítéltáblán nem folytat a továbbiakban ítélkező tevékenységet. Ezt a kirendelést utóbb 2018. augusztus hó 31. napjáig meghosszabbították. A kirendelés ténye arra utal, hogy a munkateherre figyelemmel szükségesnek tartja az OBH elnöke a megüresedett bírói álláshelyen a jelenlétet, de azt nem pályázattal, hanem kirendelés útján tölti be, mely nyilvánvalóan ideiglenes megoldás.

Mindez alátámasztja, hogy a hivatkozott „a pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változásra utalás, amelyek igazgatási szempontból utóbb indokolatlanná tették az álláshely betöltését”, **nem fogadható el.**

A második pályázatnál elsődlegesen a pályázati rangsor **2. helyén álló pályázó áthelyezésére** tett a FÍT elnök javaslatot, másodlagosan a pályázat eredménytelenné nyilvánítását kérte a Bjt. 20. § (1) bekezdés bd.) pontjára hivatkozással. Megjegyzendő, hogy a pályázati rangsor 2. helyén álló pályázót, akinek 29 ponttal volt kevesebb pontja a bírói tanács által 1. helyen rangsorolt pályázónál, a szakmai kollégium és a bírói tanács sem támogatta.

A FÍT elnök javaslatában írtak kizárják egymást, mert amennyiben a pályázat a bírói tanács által 2. helyen rangsorolt jóval kevesebb ponttal rendelkező pályázóval véleménye szerint is **betölthető lett volna**, nem értelmezhető, hogy **egyidejűleg arra is** utal, hogy a **pályázat eredménytelenné nyilvánítását** a pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változásra tekintettel **kéri.**

A Bírósági Közlönyben megjelent tájékoztatás szerint a 11.SZ/2018.(I.26.) OBHE határozattal az OBH elnöke kijelölte a Fővárosi Ítéltáblát kollégiumvezető-helyettesi tisztséggel rendelkező bírósággá, a fent hivatkozott álláshelyet a táblázatban közölt adat szerint 2018. január hó 1-i hatállyal a 13.SZ/2018.(I. 26.) OBHE határozattal kollégiumvezető-helyettesi álláshellyé alakította át.

Ugyanakkor a másik álláshelyet a fent levezetettek szerint betöltötte (a tájékoztatásban az szerepel, hogy nem, azonban a táblázat szerint 2017. október hó 15. napjától betöltötte áthelyezéssel).

Szükséges utalni arra, hogy az 589.E/2017.(IX. 6.) OBHE határozatban utalás történik arra is, hogy **az ítélőtábla elnökének kezdeményezésére történt az eredménytelenné nyilvánítás.**

Az eljárási folyamatban résztvevők eljárási szabálysértésére történt hivatkozások:

Az **Esztergomi** Járásbíróságra, a **Váci** Járásbíróságra, a **Gödöllői** Járásbíróságra és a **Budaörsi** Járásbíróságra kiírt bírói álláshelyek tekintetében valamennyi esetben új pályázatot írt ki az OBH elnöke.

Ezen polgári bírói pályázatok esetében a Bírói Tanács a fiatalok ügyeinek szakjogásza végzettséget szakirányú végzettségként értékelve 10 ponttal pontozta, melyet pontozási hibaként értékelt az OBH. Véleménye szerint a végzettség nem szakirányú, ezért 5 pont járt volna, mely pontozási hiba a pályázat elbírálója szerint a rangsorra kihatott.

A **Soproni Járásbíróság polgári ügyszakos (2017.OBH.XXIX.B.76.)** és a **Fonyódi Járásbíróság büntető ügyszakos (2017.OBH.XXIX.B.71.)** álláshelyei esetében az OBH elnöke közlése szerint az eredménytelenség oka az **érvénytelen hatósági erkölcsi bizonyítvány**, ezzel szemben a mellékelt feljegyzésben írtak szerint az iratvizsgálat adatai alapján a pályázatok érdemben elbírálhatóak lettek volna. Mindkét esetben több pályázó volt. Egyes pályázóknál megállapított hiányosság a többi pályázót is sújtotta.

Összefoglaló vélemény a Fővárosi Törvényszék összbírói értekezlete kérdéséhez:

Az OBH elnöke válasziratában azt hangsúlyozta, hogy a **pályázati eljárás** lényege, hogy a kiválasztási folyamat során a **legjobbak, legrátermettebbek kerüljenek vezetői pozícióba**. Felhívta a figyelmet arra, hogy az **eredménytelenné nyilvánítás** törvényi lehetősége ennek a kiválasztásnak a **felelősségét a kinevező kezébe teszi**, akinek a döntése az adott bírósági szervezet egészére kihat. Eképpen **az eredménytelenné nyilvánítás joga a kinevezőtől nem vitatható el, a kinevezés elmaradása kifogás tárgyát nem képezheti**.

A Bszi. rögzíti, hogy a kinevező a véleményező szerv javaslatát figyelembe véve hozza meg döntését, annak javaslata ugyan nem köti, azonban a javaslattól eltérő döntését írásban részletesen indokolni köteles. [Bszi. 132. § (4) bekezdés].

Ezen szabály jelentősége el nem vitatható, ugyanis **a véleményező szervektől eltérő döntés egyúttal a véleményezők álláspontjának elvetését jelenti**. A véleményezők ismerik a pályázó szakmai előéletét, képességeit, a köz érdekében végzett tevékenységét, melyről **a kinevező közvetlen tapasztalattal ritkán rendelkezik**.

A bizottság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék elnökének eredménytelen pályázatának indokaként megjelölt „a pályázó elképzelései nem felelnek meg a kihívásoknak” ok **tárgyilagosan nem ítéltető meg**.

Tény ugyanakkor, hogy a véleményező szervek a pályázót alkalmasnak ítélték meg a feladat ellátására. Az OBH elnöke nem rendelte el az elnök igazgatási tevékenységének vizsgálatát az elmúlt 6 évben.

A további **vezetői pályázatok** – a BKT elnökhelyettesi álláshelye kivételével – **elbírálása nem átlátható** a fentebb kifejtettek szerint.

A **bírói pályázatoknál** nem derült ki, hogy mi az az álláshely kiírása után utóbb bekövetkezett **munkaszervezési** vagy egyéb ok, amely miatt már nem indokolt a továbbiakban az álláshely betöltése. A Bjt-ben felsorolt eredménytelenné nyilvánítást megalapozó okok közül ezen ok hivatkozása a **valódi ok burkolását teszi lehetővé, átláthatatlanná teszi a folyamatot**, mert a pályázó bírák és véleményező szervek nem kapnak e körben érdemi tájékoztatást, az ok valóságtartalma **ellenőrizhetetlen** a jelenlegi gyakorlat szerint, erre utal az elnöki iratokban foglaltak és a közölt adatok **különbözősége**. Kívánatos, hogy az eredménytelenné nyilvánító határozatok indokolásában pontosan kerüljön megjelenítésre az ok mibenléte.

A bírói pályázatok esetében **kifogásolhatónak** ítéltük meg a 7/2011.(III.4.) KIM rendelet szerinti szakirányú szakjogászi végzettség pontozását a polgári álláshelyre pályázók esetében. A rendelet melléklete szerint a szakirányú szakjogászi végzettség 10 ponttal, míg az egyéb szakjogászi végzettség 5 ponttal honorálható. Polgári bíró esetében a vizsgált, és egyben kifogásolt esetekben a bírói tanácsok a fiatalkorúak szakjogásza végzettséget szakirányúnak tekintve 10 ponttal pontozták, az OBH gyakorlata szerint az polgári bírói álláshely esetében 5 ponttal értékelendő. Egyes polgári ügyekben a fiatalkorúakkal kapcsolatos szakismeret felhasználhatósága, azaz hasznosítható többlettudásként elismerése nem kérdőjelezhető meg.

A bizottság megítélése szerint az eltérő **pontszámítás** - az OBH-nak e végzettséggel kapcsolatos álláspontja elfogadása esetén - **sem minősíthető olyan eljárási hibának, amelyet a Bjt. felsorol az elbírálási folyamatban, a 10 pont megítélése a jogszabályi keretek között történt, eljárási hiba nincs**. Azon pályázatok esetében, ahol emiatt eljárási hibára történt az eredménytelenné nyilvánítás kapcsán hivatkozás, az a jogszabály szövegével nem összeegyeztethető.

A Soproni és a Fonyódi Járásbíróság bírói álláshelyei érdemben elbírálhatóak lettek volna, **egyes pályázóknál megállapított hiányosságok a többi pályázót is sújtották**.

Ezen túl a bírói pályázatok kapcsán a Fővárosi Ítéltábla két büntető bírói álláshelye vonatkozásában észlelt a bizottság **a törvénnyel össze nem egyeztethető eredménytelenné nyilvánítást**, melyet fentebb részletesen elemzett.

Megállapítható az is, hogy **indokolt határozat** az egyedi ügyben hozott személyi döntések kapcsán **nem született**, mely a vizsgálat megnehezítésén túl a **pályázók jogorvoslati joghoz fűződő jogát is sérti**. A tájékoztatási kötelezettség megvalósulása vagy nem ellenőrizhető, vagy nem időben, és nem alakszerűen történt. A bizottság megítélése szerint az utóbb **kiküldött levél nem pótolja a törvényben írt kötelezettség teljesítését**.

A határozatok személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörben hozott határozatok, így ezen határozatokkal szemben van helye jogorvoslatnak. A Bjt. szabályaiból és a

13/2013. (VI. 17.) AB határozatból is az vezethető le, hogy a **Bjt. indokolási kötelezettséget előíró rendelkezése szó szerinti megismétlése nem elegendő a pályázat eredménytelenségének indokolásaként.**

A vizsgált eredménytelenné nyilvánított vezetői pályázatokat követően jellemző a **megbízás** alkalmazása a pályázat ismételt kiírása helyett, amelynek feltehető indoka, hogy a megbízottnak a megbízás során bizonyítania kell, az egy év elteltével megbízása megszűnik, és beosztott bíróként folytatja tevékenységét, míg kinevezett vezetőként 6 évig lenne elmozdíthatatlan.

E gyakorlat kihatással van a **pályázási kedvre** is, mert a kinevező a megbízás odaítélésekor jelzi, **kinek szavaz bizalmat, amely az esetleg pályázni szándékozókat a pályázat benyújtásától visszatartja.**

Budapest, 2018. április hó 23. napján

dr. Fatalin Judit
a bizottság elnöke